

Openbaar

Zaaknummer: 50462

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Het feitenboek en de rapportage van het draagvlakonderzoek naar een mogelijke fusie tussen Druten en Wijchen

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van het feitenonderzoek en de rapportage van het draagvlakonderzoek naar een mogelijke fusie tussen Druten en Wijchen;
2. Gegeven de uitkomsten van het draagvlakonderzoek de ingezette koers naar een bestuurlijke fusie tussen per 01-01-2023 niet voort te zetten;
3. Geen principebesluit te nemen op 1 december 2020;
4. Het college en het bestuur van de WDW de opdracht te geven om de uitkomsten van het draagvlakonderzoek te benutten voor de doorontwikkeling van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW);
5. Het college de opdracht te geven de uitkomsten van het draagvlakonderzoek mee te nemen in het beleid en de plannen van de gemeente Druten;
6. Kennis te nemen van het feit dat de ontwikkelingen (te weten de voortijdige mededeling van het Wijchense college aan het college van Druten voordat het definitieve rapport van Berenschot is aangeboden) het college niet in staat hebben gesteld het gesprek met de Raad te voeren zoals het college dat graag had gezien.

Aanleiding

Op 22 september 2020 nam de raad het besluit om een draagvlakonderzoek uit te laten voeren naar een mogelijke fusie tussen Druten en Wijchen.

Het doel van het draagvlakonderzoek was tweeledig:

- Onderzoeken van draagvlak voor een bestuurlijke herindeling van Wijchen en Druten onder inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties van beide gemeenten evenals regionale partners.
- Input ophalen voor een mogelijk herindelingsontwerp en -advies.

Naast dit draagvlakonderzoek naar beelden en meningen bestaat het tweede deel van het onderzoek uit een feitelijke analyse, waarin de gemeenten Druten en Wijchen cijfermatig in kaart worden gebracht en vergeleken worden met buurgemeenten, de provincie Gelderland en Nederland. Deze feitelijke analyse vindt plaats op uiteenlopende thema's en raakt verschillende beleidsterreinen van de gemeenten.

Bureau Berenschot heeft nu een feitenonderzoek opgeleverd en een rapportage met de resultaten van het draagvlakonderzoek. Beide onderzoeken dragen eraan bij dat de gemeenteraden goed onderbouwd het gesprek kunnen voeren over de toekomst van de gemeenten.

HET FEITENBOEK

Het feitenboek bevat een feitelijk beeld van de maatschappelijke opgaven waar

beide gemeenten voor staan; opgaven waar ook een eventuele nieuwe gemeente voor zou komen te staan. Algemene trends en ontwikkelingen die op Nederlandse gemeenten afkomen, komen in het feitenboek samen met relevante openbare data en cijfers over beide gemeenten.

In het feitenboek zijn vijf rode draden benoemd:

- Vergelijkbare karakteristieken in historie, gebied en cultuur
- Samenvallende regionale oriëntatie
- Krachtige demografische uitdagingen
- Gezonde en welvarende gemeenten
- Financieel gezond en complementair

DE RAPPORTAGE VAN HET DRAAGVLAKONDERZOEK

In het draagvlakonderzoek hebben we inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bevraagd over wat zij belangrijk vinden voor de gemeente op het gebied van onder meer dienstverlening, organisatie en maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast is gevraagd naar de mate van steun voor de plannen van de colleges om over te gaan tot een bestuurlijke fusie. Deze vragen zijn gesteld in 22 draagvlakbijeenkomsten en in een enquête onder alle stemgerechtigde inwoners van Druten en Wijchen. Ook zijn bestuurlijke gesprekken gevoerd met de buurgemeenten over het voornemen van beide colleges om de gemeenten Druten en Wijchen te fuseren.

De rapportage bevat naast de samenvatting en analyse drie deelrapportages:

Deelrapportage 1: Representatieve enquête

Deelrapportage 2: Draagvlakbijeenkomsten

Deelrapportage 3: Bestuurlijke gesprekken

De toekomst:

Over de toekomstige vormgeving van beide gemeenten is een rijke oogst aan ideeën opgehaald, die behoorlijk eensluidend is en waarvan de rode draden zijn:

- Belang van de identiteit en vitaliteit van de kernen
- Afstand tot de burger en bereikbaarheid en toegankelijkheid van de gemeente
- Balans tussen het grotere Wijchen en het kleinere Druten
- Ontbrekende samenhang en verbinding
- Gemeenschappen die zorgen voor elkaar
- Een verder liggende stip op de horizon

Steun:

De opinies over de fusie tussen Druten en Wijchen verschillen sterk per doelgroep.

- Er is veel steun bij de bestuurlijke partners (buurgemeenten en provincie). Zij ondersteunen de fusie van harte.
- De inwoners van beide gemeenten zijn kritisch over de bestuurlijke fusie. Dat komt zowel uit de draagvlakbijeenkomsten als uit de enquête naar voren. In Druten is men negatiever dan in Wijchen; in de kleine kernen is men over het algemeen gematigder dan in de grote kernen.
- Ondernemers en maatschappelijke organisaties zijn gematigd positief over een bestuurlijke fusie.

Het proces

Een deel van de gemeenschap heeft kritiek op de informatievoorziening en de snelheid van het proces. Inwoners geven aan dat het te snel gaat en dat zij zich (vooraf) onvoldoende geïnformeerd voelen.

Openbaar

Zaaknummer: 50462

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
22-09-2020	49610: Opdracht voor een draagvlakonderzoek naar mogelijke bestuurlijke fusie tussen Druten en Wijchen

Argumenten

1.1 Het feitenonderzoek en de rapportage zijn conform het raadsbesluit van 22 september 2020 uitgevoerd en bieden een gedegen en onderbouwd beeld van de feitelijke situatie van beide gemeenten en van het draagvlak onder relevante stakeholders voor de mogelijke fusie tussen Druten en Wijchen.

2.1 De steun voor een nieuwe gemeente is onder inwoners beperkt

Zowel in de draagvlakbijeenkomsten voor inwoners als in de enquête onder alle stemgerechtigde inwoners blijkt dat inwoners een mogelijke fusie met Druten in beperkte mate steunen. Een deel van de Drutense inwoners staat afwijzend tegenover een fusie tussen Druten en Wijchen. Bij de gemeente Druten gaat het hierbij in de enquête om een meerderheid (53%). 24% vindt het plan acceptabel, maar wel onder bepaalde voorwaarden; 14% vindt het een goed plan.

2.2 Er is kritiek op het proces

Veel inwoners hebben in de draagvlakbijeenkomsten en in de enquête aangegeven dat zij het proces te snel vinden gaan en de informatievoorziening niet voldoende vinden.

3.1 Met een principebesluit geeft het college de raad opdracht om een herindelingsontwerp op te stellen

Gezien het beperkte draagvlak is het onverstandig om deze volgende stap nu te zetten.

4.1 en 5.1 De ideeën over de toekomst bieden een rijke input voor de gemeente en de WDW

Ook in een situatie dat Druten en Wijchen niet één nieuwe gemeente gaan vormen per 1 januari 2023, vormt de input van het draagvlakonderzoek een rijke bron voor de gemeente en de WDW

Tegenargumenten en risico's

2.1 Een bestuurlijke fusie per 01-01-2023 is niet meer haalbaar

Dat er nu geen principebesluit genomen wordt, betekent dat een fusie met Wijchen per 01-01-2023 niet meer mogelijk is. Om dit haalbaar te laten zijn, moet de raad een principebesluit op 1 december 2020 nemen.

Financiële gevolgen

Bij het uitblijven van een fusie ontvangen de gemeenten geen gelden vanuit de wet ARHI. De dekking van de kosten van het draagvlakonderzoek zal daarom vanuit de gemeentelijke begrotingen plaatsvinden.

Communicatie

Medewerkers van de WDW ontvangen de informatie via de interne communicatiekanalen. Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere geïnteresseerden worden geïnformeerd via de huis-aan-huis bladen en andere media en via de website en sociale media van de gemeente. De buurgemeenten en provincie worden op de hoogte gebracht. Op 17 november is de informatiebijeenkomst voor de raad voor iedereen live te volgen.

Vervolgstappen

Op 17 november 2020 is er een informatiebijeenkomst voor de raad waar de draagvlakrapportage wordt toegelicht. Op 24 november is er een Ronde Tafel Gesprek en op 1 december neemt de raad een besluit.

Geheimhouding:

Embargo tot woensdag 11-11-2020 9.00 uur

Bijlagen:

1. Draagvlakrapportage

'Bouwstenen en steun in kaart, draagvlakonderzoek hoofdrapportage'

2. Feitenboek

'Feitenboek gemeenten Druten en Wijchen, een analyse met het oog op de toekomst'